

Petr Sokol: Geert Wilders: proti islámu

14.července 2011
www.reflex.cz
30.06.2011

Nizozemský bojovník proti radikálním formám islámu Geert Wilders je již několik let světovou politickou celebritou. Informace o něm několikrát do roka obletí celý mediální svět. Naposledy se tak stalo minulý týden, kdy nizozemský soud Wilderse ZBAVIL VŠECH OBVINĚNÍ.

Šéf nizozemské Strany svobody (PVV) byl obviněn z vyvolávání nenávisti a urážení etnické a náboženské skupiny. Soud ale 23. června rozhodl, že Wilders při svých výrocích, které sice byly "hrubé a pomlouvačné", jen využíval zákonem danou svobodu veřejné debaty, a osvobodil ho.

TULIPÁNOVÁ OPOZIČNÍ SMLOUVA

Ve stínu soudního přelíčení a podobných případů zůstává alespoň pro zahraničí poněkud skrytá každodenní politika, jíž Wildersova strana oslovuje nizozemské voliče. Strana svobody (PVV) skončila v loňských červnových parlamentních volbách na třetím místě a držela v rukou klíč k sestavení nelevicové vlády. Až po pěti měsících složitých jednání dvě pravicové strany – vítězní pravicoví liberálové z Lidové strany pro svobodu a demokracii (VVD) a oslabení pravostředoví křesťanští demokraté (CDA) – překonaly obavy z dohody s Wildersem a uzavřely s ním dohodu o vytvoření vlády, která se velmi podobá české "opoziční smlouvě".

Wilders po volbách pochopil, že by mu vstup do vlády mohl uškodit jako třeba kdysi Haiderovým Svobodným, a nabídl dvojici středopravicových stran podporu bez toho, že by jeho strana byla ve vládě přímo zastoupena. Trojblok drží v dolní komoře nizozemského parlamentu většinu jediného hlasu, takže nejprve musel rezignovat na křeslo poslance jeden křesťanskodemokratický odpůrce spojení a teprve potom byla cesta k menšinové vládě liberála Marka Rutteho s podporou wildersovců volná.

Princip dohody v programové oblasti přitom spočíval ve výměně větší kontroly imigrace, již požadují wildersovci, za liberální ekonomická opatření, která chce provádět premiér Rutte.

ŘEKŮM NIC

Wilders tímto vládním uspořádáním získal velmi výhodné postavení na politické scéně, kdy je i není ve vládě, a při svém populistickém talentu toho samozřejmě umí využít. Aktuálně to prokazuje třeba svým tvrdým postojem k finanční pomoci krachujícímu Řecku.

Menšinová vláda ji prosazuje, ale Wilders říká jasné ne a veřejné mínění stojí většinově na jeho straně. Premiér Rutte vyjednává s levicovou sociálnědemokratickou opozicí, jež mu asi pomůže. A oba si zatím mohou nad výsledky svého politického soužití mnout ruce, protože obě strany podle výzkumů veřejného mínění od loňských voleb ještě posílily a vévodí žebříčku popularity.

STRANA BEZ ŽEN

Vláda sice po místních volbách v březnu letošního roku ztratila po dalším propadu křesťanských demokratů většinu v horní komoře parlamentu, ale zatím ji to příliš neoslabilo. Podařilo se jí totiž získat pro horní komoru podporu tradicionalisticky protestantské Reformní politické strany (SGP). Tato strana kombinuje pravicový program s přísnými zásadami ortodoxně pojímané protestantské etiky, což se například projevilo v tom, že až do roku 2006 ve svých řadách neumožňovala členství

ženám.

Strana dlouhodobě odmítá jakoukoli přímou účast ve vládě, ale má v horní komoře jeden mandát, který chybí vládnímu spolenectví k většině, a podporuje jeho prostřednictvím vládní politiku. Vládní liberálové to umožnili například prohlášením, že již nechtějí navrhovat zákon, jenž by zrušil zákaz rouhání.

NÁVRAT KE GULDENU?

Wilders dále sází na kritiku některých projevů islámu a sklízí populistické body, jež nabízí ekonomická krize. Jeho nynější oblíbenou tezí je také možnost, že by se Nizozemsko vrátilo ke guldenu, pokud se eurozóně nebude nadále dařit. V Nizozemsku se nyní diskutuje o tom, jak velký populist Wilders je a jak vychází ze srovnání se svými protějšky v jiných státech. Debatu rozvířil rozhovor nové šéfky francouzských pravicových populistů Marine Le Penové pro nizozemský rozhlas, kde se označila za umírněnou oproti Wildersovi. Ten podle jejího názoru čte korán doslovně a využívá to ke globální kritice islámu. Podobně by ale šlo podle jejího názoru číst i bibli. Le Penová proto podle svého prohlášení bojuje proti islamizaci, zatímco Wilders paušálně odsuzuje celý islám a vede proti němu válku. Debata o tom, kdo je menší a kdo zase větší populist, je celoevropským projevem situace, kdy následky krize nahrávají populistům z obou částí politického spektra a ti se rétoricky tlačí do více umírněných politických vod, protože cítí velkou šanci na další posilování. A to se týká Marine Le Penové stejně jako Geerta Wilderse, i když se každý z nich zviditelňuje jiným způsobem.

Reflex, 26/2011